

Міністерство культури України
Національна бібліотека України для дітей

СХОДИНКИ ДО ЗНАНЬ

(за сторінками шкільного підручника)

Поточний бібліографічний покажчик
для вчителів і бібліотекарів.

2019 рік. Вип. 4

Міністерство культури, молоді та спорту України
Національна бібліотека України для дітей

СХОДИНКИ ДО ЗНАНЬ

(за сторінками шкільного підручника)
Поточний бібліографічний покажчик
для вчителів і бібліотекарів. 2019 рік. Вип. 4

ББК 91.9:70
С 92
УДК 016:00

Відповідальна за випуск А.І. Гордієнко
Укладач В.М. Красножон
Редактор О.А. Кадькаленко

Сходинки до знань : (за сторінками шк. підруч.) : поточ. бібліогр. покажч. для вчителів та бібліотекарів. 2019 р., вип. 4 / Нац. б-ка України для дітей ; уклад. В. М. Красножон ; ред. О. А. Кадькаленко. — Київ : [б. в.], 2019. — 33 с.

У список увійшли книги та статті з періодичних видань, що надійшли в Національну бібліотеку України для дітей у IV кварталі 2019 року.

© Національна бібліотека України для дітей

ДЛЯ УЧНІВ 1-4 КЛАСІВ

УКРАЇНСЬКА МОВА

Статті

Бухтій К. Закріплення вивченого матеріалу про речення : урок-квест з укр. мови у 4-му кл. / К. Бухтій // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 28-30. — С. 57-59.

Добридень О. Закріплення знань про однорідні члени речення : урок укр. мови в 4-му кл. / О. Добридень // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 25-27. — С. 76-78.

Доценко В. Дидактичні ігри до уроків української мови / В. Доценко // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 28-30. — С. 85-94.

Доценко В. Цикл уроків української мови в 3-му класі за темою «Будова слова» / В. Доценко // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 25-27. — С. 53-63.

Конспекти уроків за темою.

Єгупова В. Урок української мови у 2 класі за педагогічною технологією «Росток» / В. Єгупова // Почат. шк. — 2019. — № 10. — С. 15-16.

ЛЕГО-технологія для української мови : [ігри, естафети тощо] / В. Здорова [та ін.] // Почат. шк. — 2019. — № 12. — С. 7-16.
Використання інтерактивних технологій у навчальному процесі.

Олійник М. Звук [в]. Букви Вв : урок укр. мови (навчання грамоти) в 1-му кл. / М. Олійник // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 28-30. — С. 25-27.

Сінна І. «Екскурсія» до типографії : урок укр. мови в 3 кл. / І. Сінна // Почат. шк. — 2019. — № 12. — С. 17-18.
Конспект уроку.

Уроки української мови в 1-му класі : післябуквар. період (за Букварем Н. М. Кравцової, О. Д. Придаток) / Л. Є. Дзюба [та ін.] // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 34-36. — С. 32-70.

Хромченко О. Творчі завдання з української мови : 4 кл. : скарбничка досвіду / О. Хромченко // Розкажіть онуку. — 2019. — № 10. — С. 21.

Чабайовська М. Тематично-календарне планування уроків письма у 1 класі / М. Чабайовська // Почат. шк. — 2019. — № 10. — С. 17-20.

Чиженко Т. Великі та маленькі таємниці світу в казках. К. Ушинський «Вітівки старої Зими». Робота з деформованим текстом : інтегр. урок укр. мови та літ. читання у 3-му кл. / Т. Чиженко // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 34-36. — С. 81-82.

Конспект уроку за темою.

Шамрило О. Формування мовленнєвої компетентності першокласників засобами дидактичної гри / О. Шамрило // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 34-36. — С. 5-31.

Шапірко А. Підсумковий урок з розділу «Іменник» : урок-квест з укр. мови в 4-му кл. / А. Шапірко // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 28-30. — С. 66-67.

Шевченко О. Розвиток аналітичного й асоціативного мислення на уроках української мови та літератури : майстер-клас за казкою Івана Франка «Фарбований Лис» : 5 кл. / О. Шевченко // Дивослово. — 2019. — № 10. — С. 11-13.

ЛІТЕРАТУРНЕ ЧИТАННЯ

Українська література

Статті

Голянич Н. «Усе моє, все зветься Україна» : інтегр. урок з природознавства та літ. читання у 4-му кл. / Н. Голянич // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 25-27. — С. 80-84.

Конспект інтегрованого уроку за твором Ліни Костенко.

Кікіруш С. Роман Завадович «Маруся Богуславка» : урок літ. читання в 4-му кл. / С. Кікіруш // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 34-36. — С. 99-103.

Конспект уроку за твором.

Немилюстива О. Подорож до читацької скарбнички В.О. Сухомлинського : урок позакл. читання в 4-му кл. / О. Немилюстива // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 28-30. — С. 69-71.

Павленко А. Побут і звичаї козаків : урок позакл. читання у 4-му кл. / А. Павленко // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 28-30. — С. 52-56.

Савчук Л. Зима-білосніжка : урок позакл. читання у 3-му кл. / Л. Савчук // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 34-36. — С. 85-87.

Конспект уроку за творами про зиму К. Ушинського, М. Пономаренко, Д. Павличка тощо.

Чиженко Т. Великі та маленькі таємниці світу в казках. К. Ушинський «Вітвіки старої Зими». Робота з деформованим текстом : інтегр. урок укр. мови та літ. читання у 3-му кл. / Т. Чиженко // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 34-36. — С. 81-82.

Конспект уроку за темою.

Шевченко О. Розвиток аналітичного й асоціативного мислення на уроках української мови та літератури : майстер-клас за казкою Івана Франка «Фарбований Лис» : 5 кл. / О. Шевченко // Дивослово. — 2019. — № 10. — С. 11-13.

МАТЕМАТИКА

Статті

Верзун С. Додавання одиниці. Складання і розв'язування прикладів на додавання : урок математики в 1-му кл. / С. Верзун // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 25-27. — С. 42-44.

Каминіна І. Конспект НУШ від «А» до «Я» : компоненти дії додавання: доданок, сума. 1-й кл. / І. Каминіна // Почат. освіта (Шк. світ). — 2019. — № 19. — С. 20-25.

Технологічна карта уроку.

Кіщук Н. Особливості навчання молодших школярів побудови математичних моделей / Н. Кіщук // Почат. шк. — 2019. — № 10. — С. 8-14.

Петриченко О. Письмове додавання трицифрових чисел : урок математики у 3-му кл. із застосуванням прийомів розвитку критич. мислення / О. Петриченко // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 34-36. — С. 88-90.

Полетун Н. Математичне кафе «Здоров'ятко» : додавання та віднімання в межах 10. Здорове харчування : 1-й кл. / Н. Полетун // Почат. освіта (Шк. світ). — 2019. — № 15. — С. 44-55.

Конспект уроку з дидактичними іграми та задачами.

Українські народні казки : інтегр. урок: природознавство&математика. 2-й кл. / А. Караван [та ін.] // Почат. освіта (Шк. світ). — 2019. — № 19. — С. 26-43.

Розробка уроку на основі української народної казки «Рукавичка» з ігровими завданнями, вправами та тестами.

Цісляк О. Одиниці вимірювання величин : (цикл уроків математики у 4 кл.) / О. Цісляк // Почат. шк. — 2019. — № 11. — С. 23-29.

Челомбитько О. Ігрова діяльність на уроках математики : скарбничка досвіду / О. Челомбитько // Розкажіть онуку. — 2019. — № 10. — С.15-17.

Я У СВІТІ

Статті

Гетта Ю. Робота парламенту України : урок курсу «Я у світі» в 4-му кл. / Ю. Гетта // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 28-30. — С. 72-75.

Медюк І. Людина має творити добро. Доброта врятує світ : урок-телепередача з курсу «Я у світі» у 3-му кл. / І. Медюк // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 28-30. — С. 39-46.

Скрипник В. Подорож картою України : інтегр. урок з курсу «Я у світі» та природознавства у 3-му кл. / В. Скрипник, Н. Заблуда // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 25-27. — С. 70-75.

Розробка уроку за темою.

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

502/504 Ткачук Г. Книжка про сміття / Г. Ткачук ; упоряд. авт. ; худож. оформ. та обкл. А. Селлешій. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2019. — 131 с. : іл.

Статті

Анікеєнко Л. Як я сприймаю світ: мої органи чуття : інтегр. курс : 1-й кл. / Л. Анікеєнко // Почат. освіта (Шк. світ). — 2019. — № 15. — С. 8-15.
Розробка уроку за темою з іграми, завданнями, загадками тощо.

Кікіруш С. Різноманітність тварин. Дикі та свійські тварини : урок з курсу «Я досліджую світ» у 1-му кл. / С. Кікіруш // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 34-36. — С. 71-74.

Корж С. Товари і послуги. Що можна купити за гроші : (Я досліджую світ, 1 кл.) / С. Корж // Почат. шк. — 2019. — № 10. — С. 25-26.
Конспект уроку за темою.

Косолап Т. Побутові прилади, які споживають енергію : поняття про збереження тепла та електроенергії у побуті. 3-й кл. / Т. Косолап // Почат. освіта (Шк. світ). — 2019. — № 19. — С. 44-55.
Розробка уроку з вправами та загадками.

Луговська І. Формування в учнів початкових класів підприємницької компетентності на уроках курсу «Я досліджую світ» у 1 кл. / І. Луговська // Почат. шк. — 2019. — № 10. — С. 27-29.

Міхольська О. Дбай про своє здоров'я взимку : (Я досліджую світ, 1 кл.) / О. Міхольська // Почат. шк. — 2019. — № 11. — С. 39-40.
Конспект уроку за темою.

Навчання через гру: Lego-технологія у навчальному процесі : розв'язування проблем. запитань інтегр. тем місяців з курсу «Я досліджую світ» у 2-му кл. / І. Д. Ягупа [та ін.] // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 22-24. — С. 19-67.

Сайко О. Моє відкриття: чесноти людини. Що таке доброзичливість? : урок курсу «Я досліджую світ» у 1-му кл. / О. Сайко // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 28-30. — С. 23-24.

Ягупа І. Формування дослідницьких навичок першокласників на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ» / І. Ягупа // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 25-27. — С. 21-41.

ПРИРОДОЗНАВСТВО

Статті

Голянич Н. «Усе моє, все зветься Україна» : інтегр. урок з природознавства та літ. читання у 4-му кл. / Н. Голянич // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 25-27. — С. 80-84.

Конспект уроку за темою.

Клімьонова С. Сонце — найпотужніше джерело енергії : урок природознавства у 3-му кл. / С. Клімьонова // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 34-36. — С. 91-94.

Розробка уроку за темою.

Руденко Л. Які водні багатства є в Україні : урок природознавства у 4-му кл. / Л. Руденко // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 34-36. — С. 107-111.

Розробка уроку за темою.

Санковська І. Відвертий «діалог» з природою : завдання на формування екологіч. компетентності : [добірка матеріалів] / І. Санковська // Почат. освіта (Шк. світ). — 2019. — № 17. — С. 8-65.

Розробки уроків з ігровими завданнями та пізнавальні матеріали до уроків екологічного спрямування.

Скрипник В. Подорож картою України : інтегр. урок з курсу «Я у світі» та природознавства у 3-му кл. / В. Скрипник, Н. Заблуда // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 25-27. — С. 70-75.

Розробка уроку за темою.

Смола Л. Чого вартує людині втрата води : використання води людиною. Охорона води : природознавство : 3-й кл. / Л. Смола // Почат. освіта (Шк. світ). — 2019. — № 15. — С. 56-63.

Розробка уроку екологічної тематики з ігровими елементами.

Сторожук Л. Люби, знай, охороняй! : (охорона природи України, 3 клас) / Л. Сторожука // Почат. шк. — 2019. — № 10. — С. 39-41.

Конспект уроку за темою.

Сторожук Л. Охорона природи України : навч. проєкт у 3-му кл. / Л. Сторожук // Почат. навчання та виховання. — 2019. — № 28-30. — С. 28-31.

Конспект уроку за темою.

Тарнавська С. Особливості та роль екскурсій у пізнанні навколишнього світу / С. Тарнавська, Т. Гільберг // Почат. шк. — 2019. — № 11. — С. 31-38.

Етапи підготовки та виховне значення екскурсій у навчальному процесі з природничих наук.

Українські народні казки : інтегр. урок: природознавство&математика. 2-й кл. / А. Караван [та ін.] // Почат. освіта (Шк. світ). — 2019. — № 19. — С. 26-43.

Розробка уроку на основі української народної казки «Рукавичка» з ігровими завданнями, вправами та тестами.

ЕТИКА

Статті

Гнаповська В. Урок-суд : боротьба добра і зла. 2-4-ті кл. / В. Гнаповська // Почат. освіта (Шк. світ). — 2019. — № 19. — С. 8-13.

Розробка уроку за темою з ігровими завданнями.

ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ

Статті

Расулова Л. Отримати, порахувати, вкласти, примножити... : формування економіч. компетентності в дітей мол. шк. віку / Л. Расулова, А. Новаковська, Л. Швець // Почат. освіта (Шк. світ). — 2019. — № 18. — Метод. порадник. — № 9. — С. 8-41.

Добірка матеріалів до уроків економічної грамотності з розвивально-дидактичними іграми.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

Статті

Бейбудова О. Дари осені : урок образотвор. мистецтва в 1-му кл. : за підруч. Н. Лемешової «Мистецтво. 1 клас» / О. Бейбудова, С. Кельм // Шк. світ. — 2019. — № 20. — Вкладка : Образотвор. мистецтво. — 2019. — № 10. — С. 9-12.

Розробка уроку за темою з практичними порадами, як намалювати гарбуз.

Кальченко О. Портретна галерея : («Образотворче мистецтво», 3-й кл.) / О. Кальченко // Мистецтво в шк. (музика, образотвор. мистецтво, худож. культура). — 2019. — № 10. — С. 9-12.

Конспект уроку за темою.

МУЗИКА

Статті

Биховська Є. Роль творів народної музики у формуванні та розвитку компетентності дитини / Є. Биховська // Мистецтво в шк. (музика, образотвор. мистецтво, худож. культура). — 2019. — № 10. — С. 24-25.

Галкіна Л. Орієнтовне календарно-тематичне планування змісту уроків : за програмою «Мистецтво» на II семестр. 2-й кл. / Л. Галкіна // Шк. світ. — 2019. — № 23. — Музика. — 2019. — № 12. — С. 5-13.

Календарно-тематичне планування змісту уроків за підручником О. Лобової.

Римар Л. Ігрові прийоми визначення теми уроку : для 2-7-х кл. / Л. Римар // Шк. світ. — 2019. — № 23. — С. 14-16.

Ігрові завдання на уроках музики.

ДЛЯ УЧНІВ 5-6 КЛАСІВ

УКРАЇНСЬКА МОВА

Статті

Буряк Т. Людина красна не словами, а добрими ділами. Пряма мова. Діалог : укр. мова, 5 кл. / Т. Буряк // Укр. мова і літ. в шк. України. — 2019. — № 9. — С. 37.

Комплексні завдання для вивчення української мови : 5 кл. / Л. Відмиш [та ін.] // Укр. мова і літ. в шк. України. — 2019. — № 9. — С. 26-30 ; № 10. — С. 23-24.

Нешкреба А. Дидактичний матеріал за творами В. О. Сухомлинського : укр. мова, 5 кл. / А. Нешкреба // Укр. мова і літ. в шк. України. — 2019. — № 10. — С. 35-36.

Завдання до теми «Головне і залежне слово в словосполученні».

Остапук Т. Займенник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль : урок-морська подорож : 6 кл. / Т. Остапук // Вивчаємо укр. мову та літ. — 2019. — № 28-30. — С. 6-10.

Розробка уроку за темою з ігровими елементами.

Римар Н. Цікаві завдання з української мови : 5 кл. / Н. Римар // Вивчаємо укр. мову та літ. — 2019. — № 34-36. — С. 52-59.

Добірка мовних ігор, диктантів, кросвордів тощо.

Якименко М. Формуємо національно-патріотичну свідомість учнів на уроках української словесності / М. Якименко // Вивчаємо укр. мову та літ. — 2019. — № 34-36. — С. 2-7.

Яценко Л. Дидактичний матеріал з теми «Повторення, узагальнення й поглиблення вивченого. Звертання, вставні слова, однорідні члени речення в простому реченні» (за творами Василя Сухомлинського) : укр. мова, 6 кл. / Л. Яценко // Укр. мова і літ. в шк. України. — 2019. — № 10. — С. 37-40.

УКРАЇНЬСКА ЛІТЕРАТУРА

821.161.2.09 Ушкалов Л. Григорій Сковорода від А до Я / Л. Ушкалов ; графіч. опрац. Л. та В. Стецькович. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2019. — [71] с. : іл., портр.

Статті

Бібікова О. Творчість Любові Баранової. Слова в нашому житті : укр. літ., 5 кл. / О. Бібікова // Укр. мова і літ. в шк. України. — 2019. — № 9. — С. 60-61.

Конспект уроку за темою.

Єна Я. Ліна Костенко «Кольорові миші» : 6 кл. / Я. Єна // Вивчаємо укр. мову та літ. — 2019. — № 28-30. — С. 11-15.

Розробка уроку засвоєння знань за твором з ігровими елементами.

Статті

Бушакова О. Система контрольних робіт : за творами Л. Керролла, М. Цветаєвої, Р. Дала, Т. Янсон, А. Ліндгрена, М. Басьо, Р. Бернса, Г. Лонгфелло, Р. Бредбері, Р. Шеклі : II семестр : 5-6 кл. / О. Бушакова // Всесвіт. літ. в сучас. шк. — 2019. — № 11. — С. 11-17.

Бушакова О. Система контрольних робіт : перший семестр : 5-8 кл. / О. Бушакова // Всесвіт. літ. в сучас. шк. — 2019. — № 9. — С. 22-34 ; № 10. — С. 21-27.

Контрольні роботи, тести, тестові завдання.

Васильєва Л. Урок людяності за повістю М. Гоголя «Шинель» / Л. Васильєва // Зарубіж. літ. в шк. України. — 2019. — № 10. — С. 23-26.

Конспект уроку за темою.

Говорунець З. Два уроки за казкою Г. К. Андерсена «Соловей» : 5-й кл. : «пропоную так...» / З. Говорунець, А. Запасна // Зарубіж. літ. в шк. — 2019. — № 19-20. — С. 27-34.

Розробка уроку за темою.

Говорунець З. Християнські мотиви у казці Оскара Уайльда «Хлопчик-зірка» : система уроків зарубіж. літ. : 5-й кл. / З. Говорунець // Всесвіт. літ. в сучас. шк. — 2019. — № 10. — С. 37-45.

Розробка двох уроків за казкою з ігровими елементами та диктантом.

Головач С. Міфи Давньої Греції : 6-й кл. : «пропоную так...» / С. Головач // Зарубіж. літ. в шк. — 2019. — № 19-20. — С. 17-20.

Розробка уроку за темою.

Грачова Н. Вічне джерело наснаги : природа в поетичних творах зарубіжної літератури : позакл. читання : методика, пошук, досвід: завтра — на урок / Н. Грачова // Всесвіт. літ. в шк. України. — 2019. — № 11. — С. 32-34.

Конспект уроку за темою.

Загоруйко О. Мудрість байки : 6-й кл. : мій конспект / О. Загоруйко // Зарубіж. літ. в шк. — 2019. — № 15-16. — С. 48-55.

Розробка уроку за байками Езопа та І. Крилова.

Колодкіна Л. Еволюція образу головного героя : за казкою Оскара Уайльда «Хлопчик-зірка» : урок зарубіж. літ. : 5-й кл. / Л. Колодкіна // Всесвіт. літ. в сучас. шк. — 2019. — № 10. — С. 32-34.

Розробка узагальнюючого уроку за казкою з вікториною.

Косенко Н. Ідея винагороди за щирість і працьовитість : за казкою Шарля Перро «Попелюшка» : урок позакл. читання : 5 кл. / Н. Косенко // Всесвіт. літ. в сучас. шк. — 2019. — № 11. — С. 47-48.

Конспект уроку за темою.

Лук'яненко Т. Зовнішня та внутрішня краса людини. Шлях до відродження душі : за казкою Оскара Уайльда «Хлопчик-зірка» : урок зарубіж. літ. : 5-й кл. / Т. Лук'яненко // Всесвіт. літ. в сучас. шк. — 2019. — № 10. — С. 35-37.

Конспект уроку за темою.

Москаленко А. Г. К. Андерсен «Снігова королева» : 5-й кл. : «пропоную так...» / А. Москаленко // Зарубіж. літ. в шк. — 2019. — № 21-22. — С. 9-13.

Розробка уроку за темою.

Науменко С. Компаративний аналіз повістей М. Гоголя «Ніч перед Різдом» та Ч. Дікенса «Різдяна пісня в прозі» : 6-й кл. : компарат. аналіз творів / С. Науменко // Зарубіж. літ. в шк. — 2019. — № 21-22. — С. 3-8.

Розробка уроку за темою.

Паращич В. Казки народів світу : 5-й кл. : мій конспект / В. Паращич // Зарубіж. літ. в шк. — 2019. — № 17-18. — С. 29-60.

Розробка уроків за творами Г. Андерсена та О. Пушкіна.

Паращич В. Світ дитинства : 5-й кл. : мій конспект / В. Паращич // Зарубіж. літ. в шк. — 2019. — № 21-22. — С. 23-50.

Розробка уроку за творами Е. Портер «Поліанна» та М. Твена «Пригоди Тома Соєра».

Паращич В. Світ дитинства : 5-й кл. : мій конспект / В. Паращич // Зарубіж. літ. в шк. — 2019. — № 19-20. — С. 35-60.

Розробка уроку за твором американського письменника Марка Твена «Пригоди Тома Соєра».

Радченко В. Ділова гра : за романом Даниеля Дефо «Робінзон Крузо» : урок позакл. читання : 6 кл. / В. Радченко // Всесвіт. літ. в сучас. шк. — 2019. — № 11. — С. 49-51.

Устименко О. Утвердження любові до всього живого : за оповіданням Е. Сетона-Томпсона «Лобо» : урок зарубіж. літ. : 5-й кл. / О. Устименко // Всесвіт. літ. в сучас. шк. — 2019. — № 11. — С. 18-19.

Конспект уроку за темою.

Ціпов'яз Л. Він брат нам у всьому, за винятком крові... : за I розділом казки Р. Кіплінга «Мауглі» : урок позакл. читання : 5 кл. / Л. Ціпов'яз // Всесвіт. літ. в сучас. шк. — 2019. — № 11. — С. 40-44.

Розробка уроку за темою.

Ціпов'яз Л. Історія звільнення із золотої клітки : Г. К. Андерсен «Соловей» : справжня та штучна краса, соловей як утілення сили природи і мистецтва, зміни в характері імператора : урок зарубіж. літ. : 5-й кл. / Л. Ціпов'яз // Всесвіт. літ. в сучас. шк. — 2019. — № 9. — С. 46-49.

Розробка уроку за темою.

Штефан І. Ернест Сетон-Томпсон. «Лобо» : зображення худож. образів, їх розкриття в подіях твору : урок зарубіж. літ. : 5-й кл. / І. Штефан // Всесвіт. літ. в сучас. шк. — 2019. — № 11. — С. 20-23.

МАТЕМАТИКА

51(089.3) Янг Т. Крута математика : 50 супер. фактів для дітей – малих і великих / Т. Янг, К. Г'юветт ; пер. з англ. Г. Лелів. — Київ : Моя кн. полиця, 2019. — 111, [1] с. : іл. — (Круті знання для пізнання).

ПРИРОДОЗНАВСТВО (5 КЛ.)

52 Всесвіт : 50 найвідоміших косміч. об'єктів / пер. з англ. Н. Тучинської. — Київ : Вид. група КМ-БУКС, 2018. — 56 с. : іл. — (Мінієнциклопедія).

58 Деревя : 50 найвідоміших видів / пер. з англ. Н. Тучинської. — Київ : Вид. група КМ-БУКС, 2018. — 56 с. : іл. — (Мінієнциклопедія).

59 Дикі тварини : 50 найвідоміших видів / пер. з англ. Н. Тучинської. — Київ : Вид. група КМ-БУКС, 2018. — 56 с. : іл. — (Мінієнциклопедія).

52 Железняк Г. Таємничий космос / Г. Железняк. — Харків : Юнісофт : Талант, 2019. — 95 с. : іл. — (Енциклопедія для допитливих).
Цікаві факти про планети, комети, астероїди тощо.

57 Каста С. Експедиція з мурахою Софі : дослідж. природу навколо нас / С. Каста, Б. Моссберг ; пер. зі швед. Г. Мамчур ; іл. Б. Моссберг ; дизайн обкл. К. С. Сергієнко. — Київ : Час майстрів, 2019. — 224 с. : іл. — (Відкривай).

Цікаві факти про пори року, дерева, квіти, гриби, комах, птахів тощо.

59 Комахи : 50 найвідоміших видів / пер. з англ. Н. Тучинської. — Київ : Вид. група КМ-БУКС, 2018. — 56 с. : іл. — (Мінієнциклопедія).

63 Коні і поні : 50 найвідоміших різновидів / пер. з англ. Н. Тучинської. — Київ : Вид. група КМ-БУКС, 2018. — 56 с. : іл. — (Мінієнциклопедія).

59 Метелики : 50 найвідоміших видів / пер. з англ. Н. Тучинської. — Київ : Вид. група КМ-БУКС, 2018. — 56 с. : іл. — (Мінієнциклопедія).

54 Мінерали та гірські породи : 50 найвідоміших різновидів / пер. з англ. А. Мішти. — Київ : Вид. група КМ-БУКС, 2018. — 56 с. : іл. — (Мінієнциклопедія).

59 Птахи наших садків : 50 найвідоміших видів / пер. з англ. Н. Тучинської. — Київ : Вид. група КМ-БУКС, 2018. — 56 с. : іл. — (Мінієнциклопедія).

57(089.3) Тума Т. Як усе пов'язано : атлас світу : розглядай склад. карти і дізнавайся... / Т. Тума ; намал. авт. ; пер. з англ. А. Вовченко. — Київ : Книголав, 2019. — [17] с. : іл., карти. — (Дитяча полиця).

Цікаві факти з природничих наук: ботаніки, зоології, геології тощо.

ЗАГАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ (6 КЛ.)

Статті

Брічка Л. Інтерактивний урок-змагання на тему «Атмосфера» : 6 кл. / Л. Брічка, А. Дворняк // Географія та економіка в рід. шк. — 2019. — № 9. — С. 27-29.

Конспект уроку за темою з іграми та диктантом.

Криховець-Хомяк Л. Екоспоживач : програма курсу за вибором для загальноосвіт. навч. закл., 5-6 кл. / Л. Криховець-Хомяк, Л. Чарторинська, І. Вітенко ; схвалено для використання у загальноосвіт. навч. закл. (Лист ін-ту модернізації змісту освіти від 27.06.2018 № 22.1/12-Р-438) // Географія та економіка в рід. шк. — 2019. — № 9. — С. 14-17.

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ (6 КЛ.)

94(3) Вуд А. Знайди помилки : давня історія / А. Вуд, М. Джоллі ; пер. з англ. М. Чорновіл ; іл. Ф. Касл. — Київ : Книголав, 2018. — [48] с. : іл. — (Дитяча полиця).

Цікаві факти, нариси з історії стародавнього світу.

Статті

Тодосійчук В. Первісні спільноти. Археологічні культури : інтегр. курс : 6-й кл. / В. Тодосійчук // Історія України (Шк. світ). — 2019. — № 15. — Всесвіт. історія. — 2019. — № 8. — С. 13-16.

Розробка уроку за темою.

Топільницький В. Що відкрила світові культура Давнього Єгипту : 6 кл. / В. Топільницький // Історія та правознавство. — 2019. — № 28-30. — С. 80-85.

Розробка уроку за темою.

ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я

Статті

Клименко С. Рухова активність : урок для учнів 5 кл. / С. Клименко // Основи здоров'я. — 2019. — № 10. — С. 8-10.

Конспект уроку про вплив рухової активності на здоров'я людини.

Розвиток підлітка. Звички і здоров'я : розробка уроку з основ здоров'я у 6 класі // Безпека життєдіяльності. — 2019. — № 10. — С. 17-18.

Конспект уроку за темою.

Шкільна А. Здорові будемо – усе здобудемо : тренінг для учнів 6-7 кл. / А. Шкільна // Основи здоров'я. — 2019. — № 10. — С. 4-7.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

Статті

Супрун І. Хлібом славиться земля : урок образотвор. мистецтва в 6-му кл. / І. Супрун // Шк. світ. — 2019. — № 20. — Вкладка : Образотвор. мистецтво. — 2019. — № 10. — С. 1-8.

Розробка уроку-віртуальної подорожі, що висвітлює образ хліба у літературі та мистецтві, знайомить з історією хліба, українськими прислів'ями, приказками, звичаями та обрядами, пов'язаними з хлібом.

МИСТЕЦТВО

72 Армстронг С. Крута архітектура : супер. факти для дітей – малих і великих / С. Армстронг ; пер. з англ. Г. Лелів. — Київ : Моя кн. полиця, 2018. — 111 с. : іл. — (Круті знання для пізнання).

Статті

Реп'янська В. Зародження мистецтва на теренах України. Трипільська культура : («Мистецтво», 5-й кл.) / В. Реп'янська // Мистецтво в шк. (музика, образотвор. мистецтво, худож. культура). — 2019. — № 9. — С. 2-13.

МУЗИКА

Статті

Шамбір Н. Естрадна пісня : («Музичне мистецтво», 6-й кл.) / Н. Шамбір // Мистецтво в шк. (музика, образотвор. мистецтво, худож. культура). — 2019. — № 10. — С. 13-15.

Конспект уроку за темою.

ДЛЯ УЧНІВ 7-9 КЛАСІВ

УКРАЇНСЬКА МОВА

81(089.3) Булаховський К. Цікаве мовознавство / К. Булаховський ; оброб. іл., обкл. Н. Кристеві; в авт. ред. — 2-е вид., перероб. і розшир. — Львів : Апріорі, 2019. — 199 с. : іл., портр.

811.161.2 Вусик О. Словник синонімів української мови : понад 2500 синонім. гнізд / О. Вусик ; за ред. А. М. Поповського. — Вид 2-е, допов. — Тернопіль : Навч. кн — Богдан, 2019. — 575 с.

Статті

Голуб Н. Мотиваційний аспект процесу формування мовленнєвої культури учнів 8-9 класів : методика мови / Н. Голуб // Укр. мова і літ. в шк. — 2019. — № 5. — С. 2-6.

Голуб Н. Навчання синтаксису на уроках української мови у 8-9 класах : навч.-метод. посіб. Ч. 3 / Н. Голуб, Л. Галаєвська // Укр. мова і літ. в шк. — 2019. — № 5. — С. 42-60.

Есаулова О. Тематичні контрольні роботи з української мови : 7 кл. / О. Есаулова // Вивчаємо укр. мову та літ. — 2019. — № 28-30. — С. 44-59 ; № 31-33. — С. 50-65.

Книга О. Усі ми вихідці з дитинства, або Про застосування улюблених ігор у навчанні / О. Книга // Вивчаємо укр. мову та літ. — 2019. — № 28-30. — С. 75-79.

Використання дидактичних мовних ігор на уроках.

Ковтуненко Л. Складнопідрядні речення з підрядними міри або ступеня та порівняльними : 9-й кл. / Л. Ковтуненко // Дивослово. — 2019. — № 9. — С. 21-24.

Конспект уроку.

Методичні рекомендації щодо викладання української мови і літератури у 2019/2020 навчальному році : додаток до листа М-ва освіти і науки України від 01.07.2019 р. № 1/11-5966 // Дивослово. — 2019. — № 7-8. — С. 61-68.

Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти : затверджено наказом М-ва освіти і науки України від 26.06.2018 р. № 696 // Дивослово. — 2019. — № 7-8. — С. 55-60.

Рябенко С. Мультимедійні засоби навчання на уроках української мови та літератури / С. Рябенко // Вивчаємо укр. мову та літ. — 2019. — № 31-33. — С. 2-8.

Федорів М. Речення з кількома рядами однорідних членів речення : 8 кл. / М. Федорів // Вивчаємо укр. мову та літ. — 2019. — № 31-33. — С. 20-22.

Хом'як І. Компетентнісний підхід до навчання лексики в загальноосвітніх навчальних закладах / І. Хом'як, І. Каркіч // Дивослово. — 2019. — № 10. — С. 2-5.

Якименко М. Формуємо національно-патріотичну свідомість учнів на уроках української словесності / М. Якименко // Вивчаємо укр. мову та літ. — 2019. — № 34-36. — С. 2-7.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

821.161.2.09 Агеєва В. Візерунок на камені : Микола Бажан: життєпис (не)радянського поета / В. Агеєва ; обкл. Т. Омельченко. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2019. — 494, [1] с. : портр.

821.161.2.09 Максим Рильський : до 125-річчя з дня народж... / Київ. літ.-меморіал. музей М. Т. Рильського ; авт.-упоряд. В. Є. Панченко, В. Л. Колесник. — Харків : Фоліо, 2019. — 378, [1] с. : [12] окр. арк. фотоіл. — (Митці на прицілі).

Життя та творчість українського письменника.

Статті

Балій Л. Українська література: теорія й практика : 9 кл. / Л. Балій // Вивчаємо укр. мову та літ. — 2019. — № 28-30. — С. 60-74 ; № 31-33. — С. 29-42.

Добірка тестових завдань для контролю знань і підготовки до державної підсумкової атестації та короткі відомості про письменників, твори яких вивчаються у 9 класі.

Бутенко Н. Бінарний урок української літератури і географії на тему «Українська діаспора» : («Нашого цвіту — по всьому світу») : 9 кл. / Н. Бутенко, Л. Щербак // Географія та економіка в рід. шк. — 2019. — № 10. — С. 26-29. Розробка уроку за темою.

Іванцова Т. Г. Тютюнник «Климко». Морально-етичні уроки доброти, чуйності, милосердя, турботи про рідних : укр. літ., 7 кл. / Т. Іванцова // Укр. мова і літ. в шк. України. — 2019. — № 10. — С. 28-30. Розробка уроку за темою.

Кизименко О. В. Чемерис «Вітька + Галя, або Повість про перше кохання» – гумористична повість про життя і пригоди школярів : 8 кл. / О. Кизименко // Вивчаємо укр. мову та літ. — 2019. — № 31-33. — С. 15-19. Розробка уроку за темою.

Максименко Я. «Чорним болем пече серце» : урок-реквієм за повістю Євгена Гуцала «Голодомор» : 7 кл. / Я. Максименко // Вивчаємо укр. мову та літ. — 2019. — № 31-33. — С. 67-71.

Розробка уроку за темою.

Методичні рекомендації щодо викладання української мови і літератури у 2019/2020 навчальному році : додаток до листа М-ва освіти і науки України від 01.07.2019 р. № 1/11-5966 // Дивослово. — 2019. — № 7-8. — С. 61-68.

Примоченко М. Творчість Тараса Шевченка в тестових завданнях : 9 кл. / М. Примоченко // Вивчаємо укр. мову та літ. — 2019. — № 34-36. — С. 60-64.

Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти : затверджено наказом М-ва освіти і науки України від 26.06.2018 р. № 696 // Дивослово. — 2019. — № 7-8. — С. 55-60.

Рябенко С. Мультимедійні засоби навчання на уроках української мови та літератури / С. Рябенко // Вивчаємо укр. мову та літ. — 2019. — № 31-33. — С. 2-8.

Симоненко І. Українська література : тест. завдання / І. Симоненко // Вивчаємо укр. мову та літ. — 2019. — № 34-36. — С. 65-74.

Стефанович Т. Літературні паралелі: «Енеїда» Вергілія й Івана Котляревського : інтегр. урок : 9 кл. / Т. Стефанович, Л. Гулак-Артемівська // Вивчаємо укр. мову та літ. — 2019. — № 28-30. — С. 16-25.

Розробка уроку на основі компаративного аналізу двох творів.

Стефанович Т. Серія тестових завдань з теорії літератури для 7 класу / Т. Стефанович // Укр. мова і літ. в шк. України. — 2019. — № 9. — С. 18-19 ; № 10. — С. 18-22.

Федорів М. «Три зозулі з поклоном» Григора Тютюнника – новела про щиру й вірну любов : 8 кл. / М. Федорів // Вивчаємо укр. мову та літ. — 2019. — № 31-33. — С. 23-28.

Розробка уроку за темою.

Усна народна творчість

398(=161.2) Северинюк В. Популярні українські прислів'я та приказки : темат. комент. слов. : для всіх небайдужих до нар. мудрості... / В. Северинюк. — Тернопіль : Навч. кн. — Богдан, 2019. — 175 с.

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

821.111(73).09 Ернест Гемінґвей : артефакти з життя / вступ та ред. М. Катакіс ; передм. П. Гемінґвей ; післямова Ш. Гемінґвей ; з англ. пер. Р. Клочко. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2019. — 210, [2] с. : іл., фотоіл., портр.

Статті

Бушакова О. Система контрольних робіт : перший семестр : 5-8 кл. / О. Бушакова // Всесвіт. літ. в сучас. шк. — 2019. — № 9. — С. 22-34 ; № 10. — С. 21-27.

Контрольні роботи, тести, тестові завдання.

Волик С. Образ гетьмана Мазепи у творах світової літератури : 9-й кл. : «пропоную так...» / С. Волик // Зарубіж. літ. в шк. — 2019. — № 19-20. — С. 13-16.

Розробка уроку за темою.

В'юненко В. Історичний колорит і романтика пригод : за романом Вальтера Скотта «Айвенго» : інтегр. урок зарубіж. літ. і всесвіт. історії : 7-й кл. / В. В'юненко, А. Шорохов // Всесвіт. літ. в сучас. шк. — 2019. — № 10. — С. 50-53.

Городчаніна О. Бароко як доба й художній напрям європейської літератури та мистецтва : 8-й кл. : «пропоную так...» / О. Городчаніна // Зарубіж. літ. в шк. — 2019. — № 15-16. — С. 17-23.

Розробка уроку за темою.

Єфімова В. Проектна діяльність на уроках зарубіжної літератури : шк. педагога / В. Єфімова // Зарубіж. літ. в шк. — 2019. — № 15-16. — С. 12-16.

Іов Т. Перетворити набутий естетичний досвід на активну життєву позицію : інтегр. урок за романом Б. Космовської «Буба, мертвий сезон» : 8 кл. : методика, пошук, досвід / Т. Іов, С. Байгота // Всесвіт. літ. в шк. України. — 2019. — № 5. — С. 12-17.

Кочура Л. Адам Міцкевич. «Світязь» : утвердження любові до Батьківщини й героїзму в баладі : символ. образи, елементи фольклору у творі : урок зарубіж. літ. : 7-й кл. / Л. Кочура // Всесвіт. літ. в сучас. шк. — 2019. — № 10. — С. 45-49.

Мастяк Т. Золота доба персько-таджицької лірики : 8-й кл. : «пропоную так...» / Т. Мастяк // Зарубіж. літ. в шк. — 2019. — № 17-18. — С. 8-11.
Конспект уроку за темою.

Мрачковська Г. Дотримання принципів сучасного уроку при використанні нестандартних форм навчальних занять із зарубіжної літератури : маю досвід : методика, пошук, досвід / Г. Мрачковська // Всесвіт. літ. в шк. України. — 2019. — № 11. — С. 12-19.

Плаван Н. Формування національно свідомої, духовно багаті особистості на уроках зарубіжної літератури : виховуємо патріотів / Н. Плаван // Зарубіж. літ. в шк. — 2019. — № 15-16. — С. 62-71.

Поема Миколи Гоголя «Мертві душі» : система різнорівн. завдань : 9-й кл. // Всесвіт. літ. в сучас. шк. — 2019. — № 10. — С. 17-20.

Пурська Г. Кожна епоха народжує свого героя : урок за романом В. Скотта «Айвенго» : 7 кл. : методика, пошук, досвід; завтра — на урок / Г. Пурська // Всесвіт. літ. в шк. України. — 2019. — № 11. — С. 35-37, 3-я с. обкл.

Савченко С. Давньогрецький театр : 8-й кл. / С. Савченко // Зарубіж. літ. в шк. — 2019. — № 17-18. — С. 61-67.
Розробка відкритого уроку за темою.

Тумаш В. Поліський дудар в українській школі : інтегр. урок-квест за комедією Вінченца Дуніна-Марцинкевича «Пінська шляхта» : 9 кл. : методика, пошук, досвід / В. Тумаш // Всесвіт. літ. в шк. України. — 2019. — № 5. — С. 18-29.

Шалагінов Б. Про напрями вдосконалення навчальної програми «Зарубіжна література» відповідно до поточного історичного моменту : нова укр. шк. / Б. Шалагінов // Всесвіт. літ. в шк. України. — 2019. — № 5. — С. 2-6.

Шишко Н. Українська тема та специфіка зображення образу гетьмана : за поемою Байрона «Мазепа» : урок зарубіж. літ. : 9-й кл. / Н. Шишко // Всесвіт. літ. в сучас. шк. — 2019. — № 11. — С. 29-32.
Розробка уроку за темою.

АЛГЕБРА

51 Перельман Я. Жива математика / Я. Перельман ; пер. з рос. мови, передм., прим. та заг. ред. В. О. Тадеєва ; худож. П. Шеляк ; худож. обкл. В. Басалига. — Тернопіль : Навч. кн. — Богдан, 2019. — 238 с. : іл. — (Класики популяризації науки. Країна Перельманія).

Цікаві факти, задачі, завдання на кмітливість.

512 Перельман Я. Захоплююча алгебра / Я. Перельман ; пер. з рос. мови, передм., прим. та заг. ред. В. О. Тадеєва ; худож. П. Шеляк ; худож. обкл. В. Басалига. — Тернопіль : Навч. кн. — Богдан, 2019. — 334 с. : іл. — (Класики популяризації науки. Країна Перельманія).

51(089.3) Строгац С. Експерсія математикою : як через готелі, риб, камінці і пасажирів зрозуміти цю науку / С. Строгац ; пер. з англ. А. Дудченко. — Київ : Наш формат, 2019. — 255, [1] с. : іл.

Книжка цікавих захоплюючих нарисів про науку математику, які допоможуть розібратися у цьому предметі й полюбити його.

ГЕОМЕТРІЯ

51 Перельман Я. Жива математика / Я. Перельман ; пер. з рос. мови, передм., прим. та заг. ред. В. О. Тадеєва ; худож. П. Шеляк ; худож. обкл. В. Басалига. — Тернопіль : Навч. кн. — Богдан, 2019. — 238 с. : іл. — (Класики популяризації науки. Країна Перельманія).

Цікаві факти, задачі, завдання на кмітливість.

514 Перельман Я. Захоплююча геометрія / Я. Перельман ; пер. з рос. О. П. Поліщук і В. О. Тадеєва ; передм., заг. ред. та прим. та В. О. Тадеєва ; худож. П. Шеляк ; худож. обкл. В. Басалига. — Тернопіль : Навч. кн. — Богдан, 2018. — 286 с. : іл. — (Класики популяризації науки. Країна Перельманія).

51(089.3) Строгац С. Експерсія математикою : як через готелі, риб, камінці і пасажирів зрозуміти цю науку / С. Строгац ; пер. з англ. А. Дудченко. — Київ : Наш формат, 2019. — 255, [1] с. : іл.

Книжка цікавих захоплюючих нарисів про науку математику, які допоможуть розібратися у цьому предметі й полюбити його.

ФІЗИКА

53(089.3) Гаттон С. Крута фізика : супер. факти для дітей малих і великих / С. Гаттон ; пер. з англ. Г. Лелів. — Київ : Моя кн. полиця, 2019. — 111, [1] с. : іл. — (Круті знання для пізнання).

53 Перельман Я. Фізика на кожному кроці / Я. Перельман ; пер. з рос., передм., заг. ред. та прим. В. О. Тадеєва. — Тернопіль : Навч. кн. — Богдан, 2018. — 357 с. : іл., портр. — (Класики популяризації науки. Країна Перельманія).

Цікаві факти, досліді з фізики.

Статті

Бенедисюк М. Формування наукового світогляду учнів під час вивчення фізики та астрономії : методика, досвід, пошук / М. Бенедисюк // Фізика та астрономія в рід. шк. — 2019. — № 5. — С. 10-14.

Маркусь І. Формування знань про теорію й методи теоретичного пізнання: ідеалізація та моделювання у фізиці : методика, досвід, пошук / І. Маркусь // Фізика та астрономія в рід. шк. — 2019. — № 5. — С. 32-35.

Тирінова А. Методика введення й застосування поняття «закон» в курсі фізики основної школи : методика, досвід, пошук / А. Тирінова // Фізика та астрономія в рід. шк. — 2019. — № 5. — С. 15-19; 2-а с. обкл.

ХІМІЯ (8-9 КЛ.)

Статті

Грабовий А. Навчальний хімічний експеримент як засіб реалізації наскрізних змістових ліній шкільного курсу хімії / А. Грабовий // Біологія і хімія в рід. шк. — 2019. — № 5. — С. 15-16.

Івашина І. Використання нового способу розв'язання задач на суміші / І. Івашина // Біологія і хімія в рід. шк. — 2019. — № 5. — С. 20-24.

Радченко О. Олімпіадні задачі з хімії / О. Радченко, Д. Радченко // Біологія і хімія в рід. шк. — 2019. — № 5. — С. 31-34.

БІОЛОГІЯ (7-9 КЛ.)

Статті

Козленко О. Компетентнісно орієнтовані завдання в навчанні біології / О. Козленко // Біологія і хімія в рід. шк. — 2019. — № 5. — С. 11-14.

Коршевнік Т. До проблеми розвитку компетентностей учнів в освітньому процесі з біології : зміст, форми і методи навчання / Т. Коршевнік // Біологія і хімія в рід. шк. — 2019. — № 5. — С. 2-7.

ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ (8-9 КЛ.)

Статті

Бутенко Н. Бінарний урок української літератури і географії на тему «Українська діаспора»: («Нашого цвіту - по всьому світу»): 9 кл. / Н. Бутенко, Л. Щербак // Географія та економіка в рід. шк. — 2019. — № 10. — С. 26-29.

Розробка уроку за темою.

Джураєва О. Урок на тему «Кількість населення в світі та Україні. Чинники, що впливають на кількість населення: природний рух, міграції»: практич. робота 11. «Обчислення показників природного та механічного руху населення в різних регіонах України»: 8 кл. / О. Джураєва // Географія та економіка в рід. шк. — 2019. — № 11. — С. 18-22.

Розробка уроку за темою.

Кирчун С. Урок на тему «Нерудні корисні копалини України, їх розміщення та використання»: 8 кл. / С. Кирчун // Географія та економіка в рід. шк. — 2019. — № 10. — С. 24-25.

Конспект уроку за темою.

Панасюк Н. Урок на тему «Основні річкові системи України»: 8 кл. / Н. Панасюк // Географія та економіка в рід. шк. — 2019. — № 11. — С. 16-17.

Конспект уроку за темою.

Шуліка К. Україна у світі: природа та населення: тест. контроль знань: 8-й кл. / К. Шуліка // Краєзнавство. Географія. Туризм (Шк. світ). — 2019. — № 10. — С. 62-69.

Тестові завдання за темою.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

94(477) Голод 1946-1947 рр. в Україні: колективна пам'ять: зб. свідчень очевидців, спогадів-переказів їхніх рідних, мемор.-публіц. ст.: за матеріалами О. М. Веселової, В. Я. Веселова, А. І. Бондарчука / НАН України, Ін-т історії України; Асоціація дослідників голодоморів в Україні; Дослідна фундація ім. О. Ольжича; упоряд. вид. В. Марочко; худож. оформ. М. Мельника. — Київ: Видавець Марко Мельник, 2019. — 1174, [1] с.: іл.

94(477) Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної нації 19-20 ст. / Я. Грицак; дизайн обкл. О. Богуславська. — 3-є вид. — Київ: Yakaboo publishing, 2019. — 653 с.: фот., портр.

Науково-популярні нариси з історії України.

94(477)“1480/1775” Коляда І. Пилип Орлик / І. Коляда ; худож.-оформ. Є. В. Вдовиченко. — Харків : Бібколектор, 2019. — 119, [2] с.

Життя та діяльність українського державного і військового діяча, гетьмана Війська Запорозького П. Орлика.

94(477) Сорока Ю. 100 важливих подій історії України / Ю. Сорока ; худож.-оформ. О. А. Гугалова-Мешкова. — Харків : Фоліо, 2019. — 205 с. : іл., портр. — (Справжня історія).

929:94 Таїрова-Яковлева Т. Гетьмани України : історії про славу, трагедії та мужність / Т. Таїрова-Яковлева ; пер. з рос. Н. Єгоровець. — Вид. 2-е. — Київ : КЛІО, 2019. — 422, [1] с. : іл., портр.

94(477)»1917/...» Українська революція 1917-1921 років в ілюстраціях / авт. концепції та упоряд. О. Кучерук ; худож. оформ. О. М. Коспа. — Київ : Парламентське видавництво, 2019. — 199 с. : фотоіл., портр.

611/612 Шубін Н. Риба всередині нас : мандрівка 3,5-мільярд. історією людського тіла / Н. Шубін ; пер. з англ. А. Лип'ятських. — Київ : Комубук, 2018. — 278, [1] с. : іл.

Спільність будови живих організмів, цікаві факти з фізіології і анатомії людини.

Статті

Горбачова Г. Українське козацтво : історія України : 8 кл. : ділова гра для повторювально-узагальнюв. уроку / Г. Горбачова // Історія та правознавство. — 2019. — № 28-30. — С. 42-57.

Матеріали до уроку з розробкою ділової гри для узагальнення знань учнів.

Дмітрієва О. Початок Руїни. Розкол Гетьманської держави : історія України : 8 кл. / О. Дмітрієва // Історія та правознавство. — 2019. — № 28-30. — С. 64-70.

Розробка уроку за темою.

Ігнатенко Н. Структурно-функціональний аналіз підручника та методика організації роботи з його текстовим компонентом при вивченні історії в закладі загальної середньої освіти (ЗЗСО) : на допомогу вчителів / Н. Ігнатенко // Історія в рід. шк. — 2019. — № 9. — С. 34-38.

Інформаційно-довідкові матеріали щодо хронології подій 2014-2019 рр. // Історія України (Шк. світ). — 2019. — № 15. — С. 12-16.

Інформаційні матеріали до уроків.

Казачанська І. Реалізація дослідницького методу в науково-практичній діяльності учнів з історії України / І. Казачанська // Історія України (Шк. світ). — 2019. — № 17. — С. 16-21.

Коляда І. Кримська війна 1853-1856 рр. та реформи 60-70-х рр. XIX ст. : історія України, 9 кл. / І. Коляда, О. Шубер // Історія в рід. шк. — 2019. — № 10. — С. 8-20.

Розробка уроку за темою.

Пастушенко Р. Використання есе у навчанні історії : практич. поради / Р. Пастушенко, В. Полулях // Історія України (Шк. світ). — 2019. — № 18. — С. 13-21.

Структура та складання есе за планом, зразки історичних есе.

Шпак В. Гетьманщина за часів Івана Мазепи : історія України : 8 кл. / В. Шпак // Історія та правознавство. — 2019. — № 28-30. — С. 76-79.

Розробка уроку за темою.

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

Статті

Ігнатенко Н. Структурно-функціональний аналіз підручника та методика організації роботи з його текстовим компонентом при вивченні історії в закладі загальної середньої освіти (ЗЗСО) : на допомогу вчителів / Н. Ігнатенко // Історія в рід. шк. — 2019. — № 9. — С. 34-38.

Пастушенко Р. Використання есе у навчанні історії : практич. поради / Р. Пастушенко, В. Полулях // Історія України (Шк. світ). — 2019. — № 18. — С. 13-21.

Структура та складання есе за планом, зразки історичних есе.

Поліщук О. Індія, Японія у V-XVI ст. : всесвіт. історія : 8 кл. / О. Поліщук // Історія та правознавство. — 2019. — № 28-30. — С. 71-75.

Розробка уроку з ігровими практичними завданнями.

УКРАЇНОЗНАВСТВО

391(=161.2) Стельмащук Г. Українське народне вбрання / Г. Стельмащук ; Львів. нац. акад. мистецтв ; дизайнер Н. Солодка. — Львів : Література та мистецтво, 2019. — 255 с. : іл., фотоіл.

ОСНОВИ ВАЛЕОЛОГІЇ АБО ОСНОВИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Статті

Довгопола І. Безпека дорожнього руху / І. Довгопола // Основи здоров'я. — 2019. — № 10. — С. 29-33.

Розробка уроку за темою з квестом для учнів 8 класу.

ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я

Статті

Клименко С. Функції та типи шкіри. Чинники, що впливають на здоров'я шкіри : урок для учнів 7 кл. / С. Клименко // Основи здоров'я. — 2019. — № 10. — С. 11-13.

Конспект уроку за темою.

Шкільна А. Здорові будемо – усе здобудемо : тренінг для учнів 6-7 кл. / А. Шкільна // Основи здоров'я. — 2019. — № 10. — С. 4-7.

ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ (8-9 КЛ.)

Статті

Лобода О. Квест «Що ви знаєте про гроші?» / О. Лобода // Економіка в шк. України. — 2019. — № 9. — С. 17-21.

Розробка квесту, який можна використати на уроках економічної та фінансової грамотності.

Махамат С. Про сімейний бюджет : відповідь до питання № 7 V Всеукр. турніру юних знавців курсу «Фінансова грамотність» / С. Махамат // Економіка в шк. України. — 2019. — № 9. — С. 12-14.

ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗНАТЬ (8-9 КЛ.)

Статті

Чобан Р. Основи екології та природокористування : навч. програма / Р. Чобан, С. Подоліук, Г. Слободян ; схвалено М-вом освіти і науки України для використання у загальноосвіт. навч. закл. (лист № 141/12-Г-804 від 02.06.2014) // Географія та економіка в рід. шк. — 2019. — № 11. — С. 8-11.

Навчальна програма факультативного курсу для учнів 8-9 класів.

ПРАВознавство (9 КЛ.)

Статті

Власенко О. Конституція України та Конвенція про захист прав людини : спільне та відмінне / О. Власенко // Історія України (Шк. світ). — 2019. — № 18. — Правознавство та інші суспільні дисципліни. — 2019. — № 9. — С. 1-20.

Матеріали до уроків за темою.

Кузьменко О. Система завдань для олімпіади з правознавства : наука – вчителеві / О. Кузьменко // Історія в рід. шк. — 2019. — № 9. — С. 14-25.

Никитюк А. Юридична відповідальність : 9 кл. / А. Никитюк // Історія та правознавство. — 2019. — № 28-30. — С. 58-63.

Розробка уроку за темою з ігровими завданнями та диктантом.

Рябовол Л. Навчальний предмет «Основи правознавства»: роль та значення для розвитку цінностей НУШ / Л. Рябовол // Історія та правознавство. — 2019. — № 28-30. — С. 7-10.

ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА

7.03 Берд М. 100 ідей, що змінили мистецтво / М. Берд ; пер. з англ. О. Українця та К. Дудки ; за ред. М. Ільницької та Я. Цимбал. — Київ : ArtHuss, 2019. — 207, [1] с. : репрод., фотоіл.

Науково-популярні нариси з історії розвитку мистецтва: скульптури, живопису, іконорису, дизайну, художньої фотографії, історії книги тощо.

75.03(477) Клочко Д. 65 українських шедеврів. Визнані й неявні [Образотворчий матеріал] : 45 захопливих есеїв про 65 укр. шедеврів до здобуття Незалежності / Д. Клочко ; іл. К. Золотарьової. — Київ : ArtHuss, 2019. — 255 с. : репрод.

Життя та творчість видатних українських художників та скульпторів.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

Статті

Апросяненко О. Віртуальна мандрівка до музеїв світу : урок мистецтва у 8-му кл. (за підруч. «Мистецтво» 8 кл., авт. Л. Г. Кондратова) / О. Апросяненко // Шк. світ. — 2019. — № 2. — Вкладка: Образотвор. мистецтво. — 2019. — № 1. — С. 3-10.

Просіна К. Кляксографія : креатив. техніки на уроках образотвор. мистецтва / К. Просіна // Шк. світ. — 2019. — № 2. — Вкладка: Образотвор. мистецтво. — 2019. — № 1. — С. 1-2.

МУЗИКА

Статті

Власюк І. Французський шансон : («Музичне мистецтво», 7-й кл.) / І. Власюк // Мистецтво в шк. (музика, образотвор. мистецтво, худож. культура). — 2019. — № 9. — С. 14-17.

Конспект уроку за темою.

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК АВТОРІВ І НАЗВ ВИДАНЬ

Агеева В.	18	Голуб Н.	17
Анікеєнко Л.	6	Голянич Н.	4,7
Апросьяненко О.	28	Горбачова Г.	25
Армстронґ С.	16	Городчаніна О.	20
Байгота С.	20	Грабовий А.	23
Балій Л.	18	Грачова Н.	12
Бейбудова О.	9	Грицак Я.	24
Бенедисюк М.	23	Гулак-Артемовська Л.	19
Берд М.	28	Г'юветт К.	13
Биховська Є.	9	Дворняк А.	15
Бібікова О.	11	Дерева	14
Брічка Л.	15	Дикі тварини	14
Булаховський К.	16	Джоллі М.	15
Буряк Т.	10	Джураєва О.	24
Бутенко Н.	18,24	Дмітрієва О.	25
Бухтій К.	3	Добридень О.	3
Бушакова О.	11,20	Довгопола І.	27
Васильєва Л.	11	Доценко В.	3
Верзун С.	5	Есаулова О.	17
Вітенко І.	15	Ернест Гемінґвей	20
Власенко О.	27	Єгупова В.	3
Власюк І.	28	Єна Я.	11
Волик С.	20	Єфімова В.	20
Всесвіт	14	Железняк Г.	14
Вуд А.	15	Заблуда Н.	6,8
Вусик О.	16	Загоруйко О.	12
В'юненко В.	20	Запасна А.	11
Галаєвська Л.	17	Іванцова Т.	18
Галкіна Л.	10	Івашина І.	23
Ґаттон С.	22	Ігнатенко Н.	25,26
Ґетта Ю.	6	Інформаційно-довідкові матеріали щодо хронології подій 2014-2019 рр.	25
Ґільберг Т.	8	Іов Т.	20
Ґнаповська В.	9	Казачанська І.	26
Ґоворунець З.	11,12	Кальченко О.	9
Ґоловач С.	12		
Ґолод 1946-1947 рр. в Україні: колективна пам'ять	24		

Каминіна І.	5	Метелики	14
Каркіч І.	18	Методичні рекомендації щодо	
Каста С.	14	викладання української мови	
Кельм С.	9	і літератури у 2019/2020	
Кизименко О.	18	навчального році	17,19
Кирчун С.	24	Мінерали та гірські породи	14
Кікіруш С.	4,7	Міхольська О.	7
Кіщук Н.	5	Москаленко А.	12
Клименко С.	15,27	Моссберг Б.	14
Клімьонова С.	8	Мрачковська Г.	21
Клочко Д.	20,28	Навчання через гру: Lego-технологія	
Книга О.	17	у навчальному процесі	7
Ковтуненко Л.	17	Науменко С.	12
Козленко О.	23	Немилостива О.	4
Колодкіна Л.	12	Нешкреба А.	10
Коляда І.	25,26	Никитюк А.	28
Комахи	14	Новаковська А.	9
Комплексні завдання для		Олійник М.	3
вивчення української мови	10	Остапук Т.	10
Коні і поні	14	Павленко А.	5
Корж С.	7	Панасюк Н.	24
Коршевніук Т.	23	Паращич В.	13
Косенко Н.	12	Пастушенко Р.	26
Косолап Т.	7	Перельман Я.	22,23
Кочура Л.	21	Петриченко О.	5
Криховець-Хомяк Л.	15	Плаван Н.	21
Кузьменко О.	28	Подоліук С.	27
ЛЕГО-технологія для		Поема Миколи Гоголя	
української мови	3	«Мертві душі»	21
Лобода О.	27	Полетун Н.	6
Луговська І.	27	Поліщук О.	22,26
Лук'яненко Т.	12	Полулях В.	26
Максименко Я.	19	Примоченко М.	19
Максим Рильський	18	Програма зовнішнього незалеж-	
Маркусь І.	23	ного оцінювання результатів нав-	
Мастяк Т.	21	чання з української мови і літера-	
Махамат С.	27	тури, здобутих на основі повної	
Медюк І.	6	загальної середньої освіти ..	17,19

Просіна К.	28	Тума Т.	14
Птахи наших садків	14	Тумаш В.	21
Пурська Г.	21	Українська революція 1917-1921 років в ілюстраціях	25
Радченко В.	13	Українські народні казки	6
Радченко Д.	23	Уроки української мови в 1-му класі	3
Радченко О.	23	Устименко О.	13
Расулова Л.	9	Ушкалов Л.	11
Реп'янська В.	16	Федорів М.	14,19
Римар Л.	10	Хом'як І.	18
Римар Н.	10	Ціпов'яз Л.	13
Розвиток підлітка.		Ціслюк О.	6
Звички і здоров'я	15	Чабайовська М.	4
Руденко Л.	8	Чарторинська Л.	15
Рябенко С.	17,19	Чиженко Т.	4,5
Рябовол Л.	28	Чобан Р.	27
Савченко С.	21	Шалагінов Б.	21
Савчук Л.	5	Шамбір Н.	16
Сайко О.	7	Шамрило О.	4
Санковська І.	8	Шапірко А.	4
Северинюк В.	20	Швець Л.	9
Симоненко І.	19	Шевченко О.	4,5
Сінна І.	3	Шишко Н.	21
Скрипник В.	6,8	Шкільна А.	15,27
Слободян Г.	27	Шорохов А.	20
Смола Л.	8	Шпак В.	26
Сорока Ю.	25	Штефан І.	13
Стельмащук Г.	26	Шубер О.	26
Стефанович Т.	19	Шубін Н.	25
Сторожук Л.	8	Шуліка К.	24
Строгац С.	22	Щербак Л.	18,24
Супрун І.	16	Ягупа І.	7
Таїрова-Яковлева Т.	25	Якименко М.	10,18
Тарнавська С.	8	Янг Т.	13
Тирінова А.	23	Яценко Л.	11
Ткачук Г.	6		
Тодосійчук В.	15		
Топільницький В.	15		

ЗМІСТ

Для учнів 1-4 класів..... 3

Українська мова	3
Літературне читання. Українська література.....	4
Математика	5
Я у світі	6
Я досліджую світ	6
Природознавство	7
Етика.....	9
Основи економіки.....	9
Образотворче мистецтво	9
Музика.....	9

Для учнів 5-6 класів..... 9

Для учнів 5-6 класів.....	10
Українська мова	10
Українська література.....	11
Математика	13
Природознавство (5 кл.)	14
Загальна географія (6 кл.)	15
Всесвітня історія (6 кл.).....	15
Основи здоров'я.....	15
Образотворче мистецтво	16
Мистецтво	16
Музика.....	16

Для учнів 7-9 класів..... 16

Українська мова	16
Українська література.....	18
Зарубіжна література.....	20
Алгебра.....	22
Геометрія.....	22
Фізика	22
Хімія (8-9 кл.)	23
Біологія (7-9 кл.).....	23
Географія України (8-9 кл.)	24
Історія України	24
Всесвітня історія.....	26
Українознавство	26
Основи валеології або основи безпеки життєдіяльності.....	27
Основи здоров'я.....	27
Основи економіки (8-9 кл.)	27
Основи екологічних знань (8-9 кл.).....	27
Правознавство (9 кл.).....	27
Художня культура	28
Образотворче мистецтво	28
Музика.....	28

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК

АВТОРІВ І НАЗВ ВИДАНЬ 29

СХОДИНКИ ДО ЗНАНЬ
(за сторінками шкільного підручника)
Поточний бібліографічний покажчик
для вчителів і бібліотекарів. 2019 рік. Вип. 4

Відповідальна за випуск А.І. Гордієнко
Укладач В.М. Красножон
Редактор О.А. Кадькаленко
Комп'ютерна верстка Н.М. Кійко
Підписано до друку 24.01.2020 р.
Зам. № 2. Наклад 35 прим.

Видавець та виготовлювач
НБУ для дітей
вул. Я. Корчака, 60, м. Київ, 03190
Тел/факс. 400-65-87, тел. 400-05-01, 400-70-91
<http://www.chl.kiev.ua>
mail: library@chl.kiev.ua

НБУ для дітей
вул. Я. Корчака, 60, м. Київ, 03190
Тел/факс. 400-65-87, тел. 400-05-01, 400-70-91
<http://www.chl.kiev.ua>
mail: library@chl.kiev.ua